

1.10.2018

ÁLLÁSFOGLALÁSI INDÍTVÁNY

benyújtva a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseelője nyilatkozatát követően

az eljárási szabályzat 123. cikkének (2) bekezdése alapján

a jemeni helyzetről
(2018/2853(RSP))

**Bodil Valero, Barbara Lochbihler, Molly Scott Cato, Florent Marcellesi,
Yannick Jadot, Ana Miranda, Michel Reimon, Igor Šoltés**
a Verts/ALE képviselőcsoport nevében

**Az Európai Parlament állásfoglalása a jemeni helyzetről
(2018/2853(RSP))**

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Jemenről, különösen a jemeni helyzetről szóló, 2017. november 30-i¹, a jemeni humanitárius helyzetről szóló 2016. február 25-i² és a jemeni helyzetről szóló 2015. július 9-i állásfoglalására³, valamint a kórházak és iskolák elleni, a nemzetközi humanitárius jog megsértésének minősülő támadásokról szóló 2016. április 28-i állásfoglalására⁴,
  - tekintettel Federica Mogherini, a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője (alelnök/főképviselő) és Hrisztosz Sztilianidisz biztos által a legfrissebb hudajdai (Jemen) fejleményekről 2018. június 13-án tett nyilatkozatra, valamint az Európai Külügyi Szolgálat szóvivőjének a jemeni helyzetről szóló, 2018. augusztus 10-i nyilatkozatára,
  - tekintettel a Tanács Jemenre vonatkozó, 2018. június 25-i következtetéseire,
  - tekintettel az ENSZ emberi jogi főbiztosának 2018. augusztus 17-i jelentésére, amely tartalmazza a Jemennel foglalkozó elismert, független nemzetközi és regionális szakértőkből álló csoportnak a Jemenben tapasztalt emberi jogi helyzettel, többek között a 2014 szeptembere óta elkövetett jogsértésekkel és visszaélésekkel kapcsolatos megállapításait;
  - tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának vonatkozó határozataira, különösen a szankciórendszer kiterjesztéséről szóló 2402 (2018) sz. határozatra,
  - tekintettel a nemzetközi humanitárius jog tiszteletben tartásának előmozdításáról szóló uniós iránymutatásokra,
  - tekintettel az 1949. évi genfi egyezményekre és annak kiegészítő jegyzőkönyveire,
  - tekintettel a Nemzetközi Büntetőbíróság Római Statútumára,
  - tekintettel a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára,
  - tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára,
  - tekintettel eljárási szabályzata 123. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel 2018. júniusában a szaúdi vezetésű koalíció offenzívát indított Hudajda város elfoglalása céljából; mivel az ENSZ Jemenért felelős különmegbízottja, Martin Griffiths

---

¹ Elfogadott szövegek, P8_TA(2017)0473.

² HL C 35., 2018.1.31., 142. o.

³ HL C 265., 2017.8.11., 93. o.

⁴ HL C 66., 2018.2.21., 17. o.

- által irányított tűzszüneti tárgyalások az offenzíva ideiglenes leállítását eredményezték; mivel a Genfben zajló béketárgyalások megtartására irányuló legutóbbi kísérlet összeomlása 2018. szeptember 7-én az ellenségeskedés kiújulásához vezetett; mivel az offenzíva kezdete óta a polgári áldozatok száma 164%-kal nőtt;
- B. mivel a szaúdi vezetésű koalíció által támogatott jemeni kormány 2018. szeptemberében elfoglalta a Hudajda és Szanaa közötti főutat, ezáltal lezárva a két várost összekötő ellátási útvonalat;
- C. mivel a Jemennek szánt segély és a kereskedelmi import 70%-a Hudajdán és a közeli Szalef kikötőjén keresztül lép be az országba, a túléléshez nélkülözhetetlen élelmiszereket, üzemanyagot és orvosságokat biztosítva a népesség számára; mivel egy a Hudajda elleni újabb támadás pusztító következményekkel járna a polgári lakosság számára; mivel a konfliktusban részt vevő felek kötelesek lehetővé tenni és megkönnyíteni a humanitárius segélyek, így a túléléshez szükséges orvosságok, élelmiszerek és egyéb árucikkek gyors és akadálytalan áthaladását;
- D. mivel az Egyesült Nemzetek Humanitárius Ügyeket Koordináló Hivatala szerint Jemenben alakult ki a világ jelenlegi legnagyobb humanitárius válsága, ahol több mint 22 millióan szorultak humanitárius vagy védelmi segítségnyújtásra; mivel 17 millió ember szenved az élelmiszer-ellátás bizonytalanságától, ezen belül pedig több mint 8 millió azoknak a száma, akiket az éhezés veszélye fenyeget;
- E. mivel az ENSZ független, elismert nemzetközi és regionális szakértőkből álló, Jemennel foglalkozó csoportjának (GEE) megállapításai szerint 2015 márciusa és 2018 júniusa között legalább 16 706 volt a polgári áldozatok száma; mivel a tényleges számadat ennél valószínűleg jelentősen magasabb; mivel a koalíciós légitámadások követelték a dokumentált polgári áldozatok legnagyobb részét, melyek során a genfi egyezmények egyértelmű megsértésével lakóterületeket, piacokat és orvosi létesítményeket bombáztak;
- F. mivel a Jemennel foglalkozó ENSZ GEE arra a következtetésre jutott, hogy a jemeni kormány és a koalíció tagjai, beleértve a Szaúd-Arábiából és az Egyesült Arab Emírségekből érkezőket is, olyan cselekményeket – így kegyetlen bánásmódot és kínzást, valamint precíziós irányítású lövedékek polgári célok elleni felhasználását – követtek el, amelyek háborús bűncselekményeknek minősülhetnek;
- G. mivel a konfliktusban részt vevő feleknek biztosított fegyvertranszfer és katonai támogatás lehetővé teszi a blokádot és a folyamatban lévő légitámadásokat, valamint hozzájárul a humanitárius válsághoz és a konfliktus politikai rendezésének ismétlődő kudarcához;
- H. mivel Kamel Dzsendubi, az ENSZ a jemeni helyzettel foglalkozó, független, elismert nemzetközi és regionális szakértőkből álló csoportjának (GEE) elnöke ellen lejárató kampány folyik, amelynek célja a GEE megfélemlítése és megállapításainak megkérdőjelezése;
- I. mivel az igazságszolgáltatás, a jogállamiság, valamint a büntetlenség elleni küzdelem a tartós békére és a konfliktusrendezésre irányuló erőfeszítések lényeges elemei;

- J. mivel az importtól függő országban a szaúdi vezetésű koalíció tengeri és légi blokádot vezetett be a húszi lázadók által ellenőrzött területen, ami akadályozza a létfontosságú áruk a polgári lakosság számára történő eljuttatását, valamint a polgári lakosság az országba való beutazását, illetve az ország elhagyását;
- K. mivel az ENSZ szállítmányellenőrző mechanizmust hozott létre a jemeni kormány által nem ellenőrzött vörös-tengeri kikötőkben; mivel ennek ellenére a szaúdiak által vezetett koalíció további ellenőrzéseket végez, amelyek hetekig tarthatnak, valamint önkényes alapon megtagadja a hajók behajózását, ezáltal súlyosan veszélyeztetve a humanitárius segélyeknek a polgári lakossághoz való eljuttatását; mivel a hajók a jemeni kikötőkbe történő behajózásának indokolatlan késedelmei vagy megtagadása a nemzetközi jog szerint jogellenes egyoldalú kényszerítő intézkedésnek minősül;
- L. mivel Jemen és az Egyesült Arab Emírségek aláírták a Nemzetközi Büntetőbíróság Római Statútumát, de még nem ratifikálták azt; mivel Szaúd-Arábia nem írta alá és nem is erősítette meg a Római Statútumot; mivel a Római Statútum több rendelkezése, beleértve a háborús bűncselekményekkel kapcsolatos rendelkezéseket is, a nemzetközi szokásjogot tükrözi;
- M. mivel Szalmán bin Abdel-Azíz szaúdi király 2018. július 10-én királyi rendeletet adott ki, amely lényegében kimondja, hogy a „Remény Helyreállítása” elnevezésű hadműveletben részt vevő katonák mentesülnek az összes katonai és fegyelmi szankció alól; mivel ez a rendelet sérti a genfi egyezményeket és a büntetőjogi jogszabályok életbe léptetésének kötelezettségét minden olyan személy esetében, aki súlyosan megsértette a nemzetközi humanitárius jogot;
- N. mivel Jemenben drámai mértékben megnőtt a területen kívüli és törvénytelen, halálos áldozatokat követelő amerikai műveletek száma, nevezetesen drónok bevetése révén, ami a jelentések szerint számos polgári áldozatot követelt; mivel bizonyíték van arra, hogy egyes uniós tagállamok a hírszerzés és egyéb eszközök révén közvetlen vagy közvetett módon támogatják ezeket a halálos áldozatokkal járó műveleteket;
- O. mivel a szaúdiak által vezetett koalíció továbbra is akadályozza a nemzetközi média és az emberi jogi szervezetek munkáját azáltal, hogy megakadályozza, hogy személyzetük az Egyesült Nemzetek repülőit használja. mivel figyelembe véve a biztonság hiányát ez az intézkedés akadályozza a jemeni helyzetről való független és hiteles tudósítást, és hozzájárul a konfliktus globális szintű mellőzéséhez; mivel 2018. szeptember 17-én koalíciós légicsapás érte a jemeni Al-Maraweah körzetben található rádiós műsorszolgáltató központot;
- P. mivel a húszi lázadók megkülönböztetés nélkül bombáztak lakott területeket, különösen Taiz városában, civilek százait ölve és sebesítve meg, tiltott gyalogsági aknákat alkalmazva, gyermekeket toborozva és az embereket jogellenesen fogva tartva, amely cselekmények háborús bűncselekményeknek minősülhetnek; mivel a szanaai szakosított büntetőbíróság halálos ítéleteket hozott olyan tárgyalásokat követően, amelyek nem feleltek meg a nemzetközi normáknak;
- Q. mivel számos jelentés számol be arról, hogy több, fogva tartás céljára szolgáló központban, így a koalíciós erők bureiqai létesítményében és a bir ahmedi börtönben az Egyesült Arab Emírségek személyzete kínzást és szexuális erőszakot alkalmaz, ideértve

a felnőtt férfi fogvatartottak elleni nemi erőszakot is;

- R. mivel a konfliktus kezdete óta exponenciálisan nőtt a nemi alapú szexuális erőszak; mivel a büntető igazságszolgáltatási rendszerben a szexuális és nemi alapú erőszak kezelésére a már amúgy is korlátozottan rendelkezésre álló kapacitás összeomlott, és nem végeztek vizsgálatokat olyan gyakorlatokkal kapcsolatban, mint például a nők elrablása és megerőszakolása, vagy az ezzel való fenyegetés abból a célból való alkalmazása, hogy az elkövetők a nők családjától és közösségétől pénzt zsaroljanak ki;
- S. mivel az emberijog-védőket a konfliktusban részt vevő valamennyi fél folyamatosan zaklatja, fenyegeti, illetve ellenük lejárató kampányt folytat; mivel az emberijog-védőket, az újságírókat és aktivistákat nemi hovatartozásuk alapján elnyomás fenyegeti;
1. felszólítja valamennyi felet, nevezetesen Szaúd-Arábiát és szövetségeseit, hogy haladéktalanul szüntessék be a polgári lakosság ellen az alkalmazandó nemzetközi emberi jogok és nemzetközi humanitárius jog megsértésével elkövetett támadásaikat; felhívja a feleket, hogy tegyenek eleget kötelezettségeiknek, és könnyítsék meg a humanitárius segítségnyújtás és a lakosság számára nélkülözhetetlen egyéb áruk gyors és akadálytalan áthaladását, valamint a jemeni és külföldi egészségügyi létesítményekhez való akadálytalan hozzáférést;
  2. elítéli a szaúdiak által vezetett koalíció által elkövetett cselekményeket, különösen a megkülönböztetés nélküli és aránytalan légicsapásokat és a Jemen kikötőivel szemben bevezetett tengeri blokádot; hangsúlyozza, hogy az ilyen intézkedések több ezer polgári áldozatot követeltek, és súlyosbították az ország instabilitását, amelyet terrorista és szélsőséges szervezetek – például az ISIS/Dáís és az al-Kaida – kihasználnak; elítéli a húszi lázadók által elkövetett erőszakos támadásokat, beleértve Taiz város ostromát is;
  3. hangsúlyozza Hudajda kikötőjének a szükséges kereskedelmi és humanitárius cikkek elosztóközpontjaként betöltött szerepét, és felhívja valamennyi felet, hogy biztosítsák e kikötő teljes körű és hatékony működését, mivel kulcsszerepet játszik a humanitárius támogatás Jemenbe juttatásában és az alapvető ellátás kereskedelmi hozzáférési pontját képezi; hangsúlyozza, hogy a szaúdi vezetésű koalíció által a Hudajda kikötőjével szemben elkövetett újabb támadás katasztrofális következményekkel járna a polgári lakosság számára, és tovább hátráltatná a béketárgyalások megtartására irányuló kísérletet;
  4. emlékeztet arra, hogy a jemeni konfliktusnak nincsen katonai megoldása, és a válság csak az összes érintett fél részvételével zajló tárgyalási folyamat révén rendezhető; támogatja Martin Griffiths-nek, az ENSZ különmegbízottjának a tárgyalások újrakezdése érdekében tett erőfeszítéseit, és sürgeti valamennyi felet, hogy konstruktív módon és előfeltételek nélkül vegyenek részt ebben a munkában; sürgeti valamennyi felet, hogy biztosítsanak az ENSZ különmegbízottja számára teljes körű és akadálytalan hozzáférést a terület valamennyi részéhez;
  5. felhívja a feleket, hogy haladéktalanul vessenek véget a véleménynyilvánítás szabadsága elleni valamennyi, többek között fogva tartás, erőszakos eltüntetés és megfélemlítés révén végrehajtott támadásnak, valamint hogy engedjék szabadon az összes újságírót és emberijog-védőt, akiket kizárólag azért tartanak fogva, mert emberi jogukat gyakorolták; felhívja a szaúd-arábiai hatóságokat, hogy hagyjanak fel a

nemzetközi média és a humanitárius személyzet a konfliktussal kapcsolatos munkájának akadályozásával;

6. sajnálattal veszi tudomásul az uniós tagállamok – többek között Spanyolország, Franciaország, Németország és az Egyesült Királyság – által Szaúd-Arábiával és az Egyesült Arab Emírségekkel kötött jelentős fegyvermegállapodásokat, amelyek ellentétesek a fegyverkivitelről és a fegyverkereskedelmi szerződésről szóló 2008/944/KKBP tanácsi közös állásponttal; ismételten felszólít a szaúdi vezetésű koalíció tagjai – köztük Szaúd-Arábia és az Egyesült Arab Emírségek – számára a biztonsági berendezések bármely formájának kivitelét, értékesítését, frissítését és karbantartását érintő uniós szintű tilalom alkalmazására, tekintettel a nemzetközi humanitárius és emberi jogi jogszabályok Jemenben elkövetett súlyos megsértésére; felhívja a főképviselőt/alelnököt, hogy számoljon be az uniós tagállamok által a szaúdi vezetésű koalíció tagjaival folytatott katonai és biztonsági együttműködés aktuális helyzetéről;
7. megdöbbenéssel veszi tudomásul a spanyol kormány nemrégiben hozott döntését, miszerint nem áll el a 400 precíziós bomba Szaúd-Arábiának való értékesítésétől, holott korábban ennek ellenkezőjét jelentette be; mélységes sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az uniós tagállamok nem mutattak szolidaritást és bátorságot, amikor az értékesítés leállítására vonatkozó döntést először bejelentették;
8. hangsúlyozza, hogy azok a fegyverexportőrök, akik táplálják a jemeni konfliktust, háborús bűnök elkövetésében való bűnrészességgel vádolhatók, és nem felelnek meg a fegyverkivitelről szóló, jogilag kötelező érvényű 2008/944/KKBP tanácsi közös álláspont számos kritériumának; sajnálatát fejezi ki a halálos áldozatok követelő, terrorizmus elleni, Jemenben végrehajtott amerikai műveletek számának drámai mértékű megemelkedése miatt; sürgeti a Tanácsot, az alelnököt/főképviselőt és a tagállamokat, hogy erősítsék meg az EU pozícióját a nemzetközi jog alapján és biztosítsák, hogy a tagállamok ne hajtsanak végre és ne segítsenek elő halálos áldozatok követelő jogellenes műveleteket, illetve más módon se vegyenek részt ilyenekben; sürgeti az alelnököt/főképviselőt, a tagállamokat és a harmadik országokat, hogy kötelezzék el magukat aziránt, hogy a nemzetközi jog által előírt kötelezettségeikkel összhangban vizsgálják a potenciálisan jogszerűtlen halálesetekre vonatkozó szavahihető állításokat, és elfogadják a fegyveres drónok használatára vonatkozó közös álláspontot;
9. üdvözli az ENSZ elismert nemzetközi és regionális szakértőkből álló csoportjának (GEE) Jemennel kapcsolatos munkáját, és teljes szolidaritását fejezi ki annak elnökével, Kamel Dzsendubival; üdvözli megbízatásának az Emberi Jogi Tanács általi, annak biztosítását célzó megújítását, hogy alaposan vizsgálják a nemzetközi emberi jogi jogszabályok valamennyi megsértését, valamint hogy az emberi jogok súlyos megsértéséért felelős személyek felelősségre vonhatók legyenek; megdöbbenéssel veszi tudomásul, hogy Jemen, az Egyesült Arab Emírségek és Szaúd-Arábia kormányai aktívan ellenzik a szóban forgó megbízatás megújítását;
10. felszólítja azokat az országokat és szervezeteket, amelyek 2018-ben elkötelezték magukat a jemeni humanitárius válsággal kapcsolatos magas szintű adományozói konferencián, hogy haladéktalanul teljesítsék e vállalásokat, illetve növeljék azok

összegét az ENSZ által bejelentett összes igény fedezése érdekében;

11. felhívja a Tanácsot, hogy teljes körűen hajtsa végre az ENSZ Biztonsági Tanácsának 2216 (2015) sz. határozatát azáltal, hogy azonosítja azokat a személyeket, akik akadályozzák a humanitárius segítségnyújtás végrehajtását, valamint azokat, akik az alkalmazandó nemzetközi emberi jogi jogszabályokat vagy a nemzetközi humanitárius jogot sértő cselekményeket terveznek, irányítanak vagy követnek el, illetve olyan cselekményeket, amelyek Jemenben emberi jogi visszaélésnek minősülnek, valamint hogy írjon elő célzott intézkedéseket e személyek ellen; emlékeztet arra, hogy a szankcióbizottság a koalícióban szereplő személyek egyikét sem jelölte ki szankciók alkalmazása céljából, annak ellenére, hogy az ENSZ GEE, amely tájékoztatást nyújt az ENSZ Biztonsági Tanácsa határozatának teljes körű végrehajtásához, Jemennel kapcsolatban a koalíció által ismétlődően elkövetett jogsértésekről számol be;
12. tiltakozik az ellen, hogy a szaúdi vezetésű koalíció légitámadásaival megsemmisíti a jemeni kulturális örökséget, többek közt Szanaa óvárosát és Zabid történelmi városát; sajnálatát fejezi ki, és emlékeztet a koalíció e pusztításért viselt felelősségére, valamint hangsúlyozza, hogy a koalíciót az ilyen cselekményekért is felelősségre fogják vonni; kéri Szaúd-Arábia és az Egyesült Arab Emírségek szavazati jogának felfüggesztését az UNESCO irányító testületeiben mindaddig, amíg független és pártatlan módon ki nem vizsgálják mindkét országnak a kulturális örökség megsemmisítésével kapcsolatos felelősségét; felhívja az ENSZ főtitkárát, hogy a jemeni konfliktus által fenyegetett valamennyi kulturális helyszín védelmének kérdését terjessze a Biztonsági Tanács elé az ügygel kapcsolatos állásfoglalás elfogadása céljából;
13. felszólítja az EU-t, hogy az Emberi Jogi Tanács soron következő ülésén vesse fel az olyan országok tagságának kérdését, amelyek emberi jogokkal kapcsolatos gyakorlata erőteljesen megkérdőjelezhető; követeli, hogy függeszék fel Szaúd-Arábia és az Egyesült Arab Emírségek tagságát az Emberi Jogi Tanácsban; sürgeti a szavazati joggal rendelkező államokat, hogy szavazatuk leadásakor tekintsék döntő fontosságúnak az Emberi Jogi Tanács tagságáért folyamodó országok emberi jogi kérdésekkel kapcsolatos gyakorlatát;
14. sürgeti a tagállamokat, hogy tegyenek meg minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy a feltételezett elkövetőket felelősségre vonják, nevezetesen az egyetemes joghatóság elve alapján és azáltal, hogy rendőrségi vizsgálatot indítanak a Jemenben elkövetett, atrocitásokkal járó bűncselekmények állítólagos elkövetői ellen, illetve bíróság elé állítják őket;
15. üdvözli a helyi és nemzetközi civil társadalmi szervezetek az atrocitásokkal járó bűncselekmények – beleértve a kulturális örökség megsemmisítését – bizonyítékainak dokumentálása terén végzett munkáját; felszólítja az EU-t és a tagállamokat, hogy nyújtsanak e szervezetek számára további és teljes körű segítséget;
16. felhívja a szanaai szakosított büntetőbíróságot, hogy tartózkodjon a halálbüntetés alkalmazásától, és haladéktalanul és feltétel nélkül engedje szabadon a bahá'í hit követőit, akiket jelenleg vallásuk békés gyakorlása miatt fogva tartanak, és akiket olyan cselekményekkel vádolnak, amelyek halállal büntethetők;
17. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a

Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, az Európai Külügyi Szolgálatnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az ENSZ főtitkárának, az ENSZ emberi jogi főbiztosának, az Öböl-menti Együtműködési Tanács főtitkárának, az Arab Államok Ligája főtitkárának, a jemeni kormánynak, a Szaúd-arábiai Királyság kormányának és az Egyesült Arab Emírségek kormányának.